

Sosiaali- ja terveystieteiden tiedotustilaisuus 4.2.2021

Tiedottaja Barbro Söderlund, eduskuntatiedotus

Tervetuloa tänne tiedotustilaisuuteen. Sosiaali- ja terveystieteiden tiedotustilaisuudelta on tänään valmistunut mietintö tartuntatautilaista, ja täällä paikan päällä siitä ovat meille kertomassa valiokunnan puheenjohtaja Markus Lohi ja varapuheenjohtaja Mia Laiho. Heidän puheenvuorojensa jälkeen voidaan sitten ottaa kysymykset. – Olkaa hyvä.

Sosiaali- ja terveystieteiden puheenjohtaja, kansanedustaja Markus Lohi

Kiitoksia. – Arvoisat tiedotusvälineiden edustajat, todella sosiaali- ja terveystieteilijä on saanut tänään valmiiksi mietinnön, joka koskee hallituksen esitystä tartuntatautilain eräiden pykälien muuttamiseksi.

Voisin alkuun todeta, että valiokunta mietinnössään toteaa, että nykyinen covid-19-pandemia on levinnyt globaalisti hyvin laajalle ja tautitilanne on viime viikkoina ollut monessa suhteessa monessa muussa maassa paljon vaikeampi kuin Suomessa. Suomen tilanne on alkuvuodesta ollut maltillinen sekä tartuntamäärien että terveydenhuollon kapasiteetin riittävyyden suhteen. Uudet muuntuneet koronavirusvariantit voivat kuitenkin aiheuttaa epidemian leviämisen selvästi aiempaa nopeammin. Tämä voi vaarantaa vakavasti terveydenhuollon toimintakyvyn, kun sairastuneiden määrä kasvaa. Sen takia valiokunta näkee, että meillä on välttämätön tarve myös uusille työkaluille, nimenomaan alueellisille ja paikallisille viranomaisille ottaa tarpeen mukaan käyttöön myös uusia työkaluja epidemian hillitsemiseksi.

Hallituksen esitys, joka meillä on ollut käsittelyssä, sisältää, voi sanoa, erityisesti neljä esityskokonaisuutta. Ensimmäinen niistä koski sitä, että esityksessä ehdotettiin säädettäväksi sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän toimintakyvyn turvaamiseksi viimesijaisesta mahdollisuudesta alueellisesti tai valtakunnallisesti velvoittavasti muuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa. Tämä koskisi niin julkisia kuin yksityisiä palveluntuottajia.

Toinen esityskokonaisuus, joka on ollut paljon myös esillä, koskee sitä, että hallituksen esityksessä esitettiin säädettäväksi edellytyksistä, joita noudattamalla erilaisia palveluja voidaan koronavirusepidemian aikana tarjota asiakkaille ja toimintaan osallistuville sillä tavoin turvallisesti, että uusien tartuntojen leviämistä voitaisiin mahdollisimman tehokkaasti estää. Nämä tarkoittavat käytännössä erilaisia yritystoimintaan kohdistuvia hygieniakäytänteiden edellyttämisiä, tilojen ja pintojen puhdistamisia, riittäviä etäisyyksiä ja niin edelleen.

Osa tätä asiakokonaisuutta on myös – toissijaisena keinona – se, että alueellisen tautitilanteen niin vaatiessa yleisten hygieniavaatimusten noudattamisen lisäksi kunta tai aluehallintovirasto voisi tehdä päätöksen, jossa se edellyttää elinkeinonharjoittajia ja muita toimijoita ryhtymään toimenpiteisiin, joilla estetään lähikontaktit asiakastiloissa ja muissa toimintaan osallistuvilla avoimissa tiloissa.

Ja kolmantena keinona, jos tämäkään ei auttaisi, eli viimesijaisena keinona, esitys sisältää mahdollisuuden, että kunta tai aluehallintovirasto voisi sulkea asiakkaiden tai osallistujien käyttöön tarkoitetut elinkeino- tai muun toiminnan tilat määräajaksi. Valiokunta haluaa korostaa, että tilojen sulkeminen on kaikissa tapauksissa viimesijainen keino ja se edellyttää myös muita, täältä mietinnöstä myös esille käyviä tiukkoja kriteereitä kuin pelkästään ilmaantumisluvun nousemista. Se edellyttäisi myös sitä, että yhtä aikaa terveydenhuollon kapasiteetti olisi vaarantunut alueella ja alueella olisi sellaisia tautiryppäitä, joita ei voitaisi jäljittää. Kaikkien näiden kolmen kriteerin toteutuessa voitaisiin siis äärimmäisenä toimenä myös kerralla kahdeksi viikoksi sulkea tiettyjä tiloja.

Tämän lisäksi esitys sisältää säädöksiä vastaavista hygieniavaatimuksista ja tarvittaessa viranomaispäätöksistä koskien liikennettä ja matkustajamäärien rajoittamista.

Lisäksi neljäntenä ehdotuksessa ehdotetaan säädettäväksi edellä mainittujen velvoitteiden valvonnasta.

Kun valiokunta näitä käsitteli, se sai lausunnot viideltä valiokunnalta ja on ottanut ne erityisesti huomioon.

Haluan nostaa tässä esille muutaman seikan, joihin valiokunta erityisesti kiinnitti huomiota ja joihin se teki myös muutoksia.

Ensimmäinen, jonka nostan esille, on hallituksen esitykseen sisältynyt mahdollisuus lähteä ohjaamaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita, niin yksityisiä kuin julkisia, esitys 9 a §:stä. Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten valiokunta päätyi siihen, että se esittää mietinnössään, että 9 a § poistetaan kokonaan tästä lakiesityksestä. Tässä on taustalla perustuslakivaliokunnan lausunto ja myös se tosiasia, että hyvin samansisältöinen säännös sisältyy myös meidän valmiuslakiin. Valiokunta näkee, että jos epidemiatilanne pahenee kovasti, niin meillä on myös mahdollisuus hyvin nopealla aikataululla tarvittaessa ottaa käyttöön valmiuslaki ja sitä kautta tämän esitetyn 9 a §:n kaltaiset toimenpiteet.

Yksi kysymys, joka on noussut esille myös valiokuntien lausunnoissa ja julkisessa keskustelussa, on mahdollisten – haluan korostaa: viimesijaisena keinona ja välttämättömänä keinona, jos sellainen tulee eteen – tilojen sulkemisten johdosta maksettavat korvaukset elinkeinonharjoittajille. Valiokunta näkee, että tässä vaiheessa ei ole mahdollisuutta lähteä säätämään erillistä korvausmekanismia, mutta valiokunta omassa mietinnössään kuitenkin on päättänyt esittää eduskunnalle lausumaehdotuksen, jossa eduskunta edellyttäisi, että valtioneuvosto valmistelee pikaisesti säännökset siitä, että tartuntatautilain 58 §:ssä tarkoitetun asiakastilojen sulkemisen aiheuttamia taloudellisia menetyksiä korvataan elinkeinonharjoittajille yleisen kustannustuen kautta tai erillisenä korvauksena, jos 14 vuorokautta kestänyttä sulkemista on jouduttu jatkamaan eli jos sulkeminen kestää yli kaksi viikkoa.

Tämän kustannusten korvausten lisäksi valiokunta on tehnyt eräitä täsmennyksiä tuohon 58 g §:ään, joka koskettaa nimenomaan näitten tilojen sulkemista. Valiokunta haluaa

tässä mietinnössään erityisesti korostaa sitä, että tämä sulkemismahdollisuus ei koske hiihtokeskuksia. Lisäksi valiokunta tekee täsmennyksiä siten, että se korostaa liikunnan merkitystä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta ja ehdottaa, että 58 g §:n 4 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen liikuntamuotojen sulkemismahdollisuus rajataan vain sisätiloissa tapahtuvaan toimintaan, ei siis ulkotiloissa tapahtuvaan liikuntatoimintaan. Lisäksi ehdotetaan samantyyppistä muutosta niin, että eläintarhojen ulkotilat jätettäisiin sulkemismahdollisuuden ulkopuolelle. Näiden taustalla on erittäin vähäinen tartuntariski, kun näissä tiloissa ja alueilla noudatetaan muita viranomaisen antamia määräyksiä, jotka liittyvät turvaväleihin, hygieniamääräysten noudattamiseen ja niin edelleen.

Hallitushan esittää tämän kokonaisuuden voimaantuloa mahdollisimman pian ja niin, että nämä muutokset olisivat voimassa tämän vuoden loppuun saakka.

Perustuslakivaliokunnan lausuntoon pohjautuen sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta esittää tässä mietinnössään, että eduskunta säätäisi, että nämä muutokset, jotka liittyvät tässä esityksessä covid-19-pandemiaan, olisivat voimassa vain kesäkuun loppuun saakka.

Tämän lisäksi nostan vielä esille 2. lausumaehdotuksen, jonka valiokunta haluaa tehdä, ja se lausumaehdotus koskee rajaturvallisuutta ja turvallista matkustamista. Valiokunta lausumassaan haluaa todeta seuraavaa: "Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee pikaisesti tartuntatautilain täydentämiseksi säännökset, joiden nojalla voidaan torjua yleisvaarallisen tartuntataudin epidemian leviämistä Suomeen tulevien henkilöiden osalta ja mahdollistaa terveysturvallinen matkustaminen."

Haluan tähän loppuun, ennen kuin annan puheenvuoron valiokunnan varapuheenjohtajalle, edustaja Laiholle, todeta, että nyt kysymys on siitä, että tämän lain hyväksymisen jälkeen nämä työkalut ja keinot rajoittaa pandemiaa eivät suoraan tule käytäntöön. Näiden kaikkien käyttöönotto edellyttää sitä, että ne ovat sillä hetkellä välttämättömiä, ja jos se välttämättömyys poistuu, myös rajoitukset pitää poistaa. Valiokunta näkee kuitenkin, että tässä tilanteessa on välttämättömyys antaa paikallisille ja alueellisille viranomaisille lisää työkaluja. Haluan kuitenkin todeta, että nyt ei ole kysymys siitä, että olisi tarve välittömästi ottaa niitä käyttöön tai, niin kuin jotkut ovat sanoneet, laittaa kovia piippuun, vaan mieluummin haluan antaa viestin. Meillä on myös näitten rajoitustoimien osalta paljon väsymistäkin, ja siksi haluan rohkaista ja antaa toivon näköalan. Kun yhdessä vielä jaksamme hetken, meidän rokoteohjelma etenee, meillä on tulevaisuudessa näköpiirissä paremmat ajat ja Suomi tulee varmuudella tästä selviämään ja me selviämme yhdessä. – Varapuheenjohtaja, olkaa hyvä.

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan varapuheenjohtaja, kansanedustaja Mia Laiho

Hyvää iltapäivää omasta puolestani, arvoisat kuulijat siellä etäyhteyksien päässä myös.

Haluan ensiksi sanoa tästä tartuntatautilain kokonaisuudesta, että tämä on jatkumoa niille muille tartuntatautilain muutoksille, mitä on tässä kohta melkein vuoden aikana tehty, ja puheenjohtaja tässä kertoi, mitä työkaluja tämä tartuntatautilain muutos

sisältää. Tavoitteenahan on, että pystytään paremmin ennakoimaan, reagoimaan nopeammin niihin muutoksiin, joita yhteiskunnassa tapahtuu taudin leviämisen suhteen, ja yritetään estää sen leviämistä ja turvata terveydenhuollon kantokykyä.

Sanon muutaman sanan valiokuntatyöskentelystä ja siihen voin vain sanoa, että meidän työskentelymme oli rakentavaa ja hyvässä hengessä käytiin tätä kokonaisuutta läpi niin, että yritettiin löytää sieltä ne mahdolliset työkalut, jotka ovat oikeasti myös mahdollisia käytännössä toteuttaa, ja valitettavasti siellä on niitä tiukkojakin rajoituksia, jotka ovat viimesijaisia keinoja, ja tämän haluan myöskin allekirjoittaa.

Kokoomuksen ryhmälle tärkeää oli, että tämä rajalakikokonaisuus tuli tänne lausumaan huomioitua, että tulee selkeät säännöt, millä tavalla Suomeen pääsee. On tärkeätä pystyä estämään tartuntojen tuleminen Suomeen, ja siihen tarvitaan selkeät ohjeet ja pelimerkit.

Toinen asia on nämä korvaukset. Jos elinkeinonharjoittajan toimintaa joudutaan rajoittamaan, sulkemaan kokonaan toimintaa, niin on perusteltua, että hän saa siitä korvauksia, ja tähän myös perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota.

Sitten tästä kokonaisuudesta poistettiin tämä 9 a §, joka oli erittäin ongelmallinen, ja siitä tuli myös paljon asiantuntijoilta kommentteja. Se liittyy myös potilasturvallisuuteen, osaamiseen, koulutukseen, eli siinähan olisi esimerkiksi sosiaalihuollon yksikkö joutunut ottamaan tarvittaessa vastaan myös terveydenhuollon asiakkaita, ja silloinhan ne osaamisvaatimukset eivät siinä vastaanottavassa yksikössä ole kohdallaan. Tämä oli hyvin ristiriitainen kohta, varsinkin kun siinä mentiin valmiuslain tontille jo hyvin pitkälti. Eli tällainen tilanne tulisi kyseeseen hyvin poikkeavissa tilanteissa – oltaisiin kyllä jo valmiuslain piirissä, näin ainakin itse sen näen.

Se, mitä valiokunta huomioi paljon ja mitä oli erittäin perusteltua huomioida, on lasten tilanne, lasten kokonaisvaltainen hyvinvointi myös näitten rajoitusten määrittämisessä, ja se, että lasten etu tulee huomioitua ja käytetään erityistä harkintaa lasten kohdalla liittyen harrastuksiin tai lasten eristämiseen taudin osalta. Muun muassa sellainen lisäys, että on mahdollisuus myöskin ulkoiluun eristämisen aikana, saatiin tänne mukaan.

Sitten tässä lakikokonaisuudessa on myös mahdollista rajoittaa henkilömäärää liikenteessä, ja sen osalta valiokunta teki mietintöön merkinnän, että valiokunta näkee, että ministeriön tulisi selventää liikennepalvelujen tarjoajien ja muiden elinkeinonharjoittajien mahdollisuuksia edellyttää kasvomaskin käyttöä asiakkailtaan. Tämä on erityisen tärkeää esimerkiksi lähiliikenteessä, jotta tähän löytyisi ratkaisu, että ihmiset pääsisivät turvallisesti menemään töihin ja toisaalta myöskin estetään siellä sen taudin leviäminen eikä tarvitsisi lähteä rajoittamaan henkilömäärää. Sitä kautta se asiakkaiden näkökulmasta olisi huono asia vuorojen harventumisen myötä.

Sitten vielä yhtenä pienenä yksityiskohtana ammattiurheiluun liittyen valiokunta korjasi hallituksen esityksestä myös ammattiurheiluun liittyvän kirjauksen, että urheilijan olisi pitänyt hankkia elantonsa urheilusta, jotta pystyisi sitten käyttämään urheilutiloja, jos nämä muut rajoitukset ovat päällä. Tämä poistettiin valiokunnan käsittelyssä.

Mutta kokonaisuudessaan tällä varmasti päästään eteenpäin tässä näiltä osin, mitkä tähän liittyvät. Tämä ulkotilojen huomioiminen oli kyllä myös tärkeä, niin kuin puheenjohtaja sanoi, ihmisten hyvinvoinnin, liikkumisen kannalta, että meillä ulkotilat pysyisivät auki viruksen aiheuttamasta poikkeuksellisesta tilanteesta huolimatta. – Kiitos.

Sosiaali- ja terveystieteiden puheenjohtaja, kansanedustaja Markus Lohi

Haluan vielä sen verran tuoda käsittelyä täydentää: Varapuheenjohtaja kertoi oikein hyvin, että meillä oli erittäin hyvähenkinen käsittely ja oltiin, voi sanoa, lähes yksimielisiä. Sanon ”lähes” sen takia, että tähän kuitenkin jätettiin yksi vastalause perussuomalaisen eduskuntaryhmän jäsenten toimesta. Vastalause koskee kolmea pientä pykälämuutosta, jotka he olisivat halunneet tehdä, mutta ei keskeisiä kohtia tästä esityksestä. – Tällainen täydennys tähän vielä.

Tiedottaja Barbro Söderlund, eduskuntatiedotus

Kiitos. – Nyt on kysymysten vuoro. Puheenvuoropyyntöjä voitte kirjata tuohon keskustelukenttään. Muistakaa laittaa mikrofoni päälle, kun esitätte kysymyksen, ja muistakaa myös sulkea se sitten, kun olette kysynyt valmiiksi. – Elina Kervinen, ole hyvä.

Toimittaja Elina Kervinen, Helsingin Sanomat

Kiitos kysymysvuorosta. – Olisin vielä täsmentänyt, kun tuo itse paperi ei ollutkaan vielä luettavissa, liittyen näihin hiihtokeskuksiin ja näihin ulkotiloihin: oliko nyt siis niin, että katsotte, että hiihtokeskukset saisivat olla kokonaan auki vai vain ulkotilojen osalta, ja oliko niin, että siis muut liikuntapaikat myös ulkotilojen osalta?

Sosiaali- ja terveystieteiden puheenjohtaja, kansanedustaja Markus Lohi

Jos vastaan tähän, niin luen suoraan tästä valiokunnan mietintötekstistä, joka ehkä parhaiten valaisee sitä meidän kannanottoamme: ”Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että säännöksen sanamuoto on siten rajattu, että se ei – toisin kuin hallituksen esityksen perusteluissa todetaan – koske esimerkiksi hiihto- ja laskettelukeskuksia, joissa tulee kuitenkin noudattaa 58 d §:n mukaisesti tehtävää alueellista viranomaispäätöstä lähikontaktien välttämismääräyksestä.” Eli katsomme, että huolimatta lain perusteluista itse pykälät eivät mahdollista hiihto- ja laskettelukeskuksien sulkemista ollenkaan.

Tiedottaja Barbro Söderlund, eduskuntatiedotus

Maria Stenroos, ole hyvä.

Toimittaja Maria Stenroos, Yleisradio

Maria Stenroos Yleltä. – Tästä samasta hiihtokeskusasiasta ja eläintarha-asiasta: voisinko saada vielä sellaisen selväsanaisen perustelun, miksi tartunta ei sitten leviä teidän mielestänne näissä paikoissa? Ja sitten vähän laajemmin: jos ajattelette nyt tätä,

että tällä saadaan myös yksityisiä tiloja suljettua, niin minkälainen rooli tällä teidän käsittääksenne tulisi olemaan nyt tässä epidemian hallinnassa ja kuinka laajasti näitä saatettaisiin sitten tulla käyttämään?

Sosiaali- ja terveystieteiden valtuutetun varapuheenjohtaja, kansanedustaja Mia Laiho

Tällä hetkelläkin ammatinharjoittajat jo hyvin noudattavat näitä hygieniaohteita, mitä on ministeriön taholta suositeltu noudatettavan. Nyt tulee tänne lakitasolle laitettua nämä samat asiat, niin että siltä osin ei tapahdu muutosta, tai toki sitten, jos siellä on sellaisia, jotka eivät ole sitä noudattaneet, tämä on nyt viimeinen paikka noudattaa näitä. Sitten tämä viimesijainen keino sulkea tiloja tietenkin antaa mahdollisuuden sellaisessa tilanteessa, jos meillä on hallitsematon infektion leviämisen tilanne Suomessa, mutta tällä hetkellä sellaista tilannetta ei ole. Ollaan myöskin keskitytty nimenomaan näihin sisätiloihin, koska ulkotiloissa infektion leviämisen riski on selvästi pienempi, mutta tärkeitä toki ulkotiloissakin on, että noudatetaan turvavälejä ja muita hygieniaohteita. Mutta on myös tärkeitä se, että niitä määräyksiä, mitä on, noudatetaan, ja sen takia katsoimme, että ulkotilojen rajaaminen tästä pois parantaa myös ihmisten mahdollisuutta noudattaa näitä ja suhtautua myöskin rajoituksiin myönteisellä tavalla, niin että on mahdollisuus kuitenkin esimerkiksi liikuntaa harrastaa ulkona.

Sosiaali- ja terveystieteiden valtuutetun puheenjohtaja, kansanedustaja Markus Lohi

Liikunnan harjoittaminen on aivan keskeinen osa ihmisten kokonaishyvinvointia myös, ja sen lisäksi, että me ulkotilojen osalta kiinnitimme tähän huomiota, valtuutus toteaa erityisesti lasten ja nuorten osalta: "Valtuutus toteaa, että harrastus- ja vapaa-ajantoiminnan rajoittaminen voi vaikuttaa merkittävästi lasten mahdollisuuksiin ylläpitää sosiaalisia suhteita ja heidän henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiinsa. Myös perusopetuslain mukaisilla poikkeuksellisilla opetusjärjestelyillä voi olla vastaavanlaisia vaikutuksia lapsiin. Valtuutus pitää välttämättömänä, että lapsen kokonaisvaltainen hyvinvointi otetaan huomioon tartuntatautilanteessa samalla, kun välttämättömillä rajoitustoimenpiteillä pyritään toteuttamaan lapsen oikeus parhaaseen mahdolliseen terveydentilaan." Eli kyllä tässä on valtuutuksella tällainen kokonaishyvinvoinnin ja erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin näkökulma ollut myös esillä.

Tiedottaja Barbro Söderlund, eduskuntatiedotus

Ja seuraava kysymys, Päivi Lakka, ole hyvä.

Toimittaja Päivi Lakka, Ilta-Sanomat

Kiitos. – Mahtakohan kuulua? – Olisin vielä tarkentanut näitä sulkutoimien ulkopuolelle jätettyjä tiloja. Siinä oli hiihto- ja laskettelukeskukset, eläintarhojen ulkotilat. Oliko tässä kokonaisuudessa nyt joitain muita tiloja vielä? Ja sitten olisin kysynyt vielä tästä, kun ehdotatte, että valtioneuvosto valmistelee pikaisesti tartuntatautilain säännökset, joiden nojalla voidaan torjua yleisvaarallisen tartuntataudin epidemian leviämistä Suomeen tulevien henkilöiden osalta ja mahdollistaa terveysturvallinen matkustaminen. Mitä tämä

käytännössä tarkoittaa? Sitäkö, että hoputatte hallitusta nyt tuomaan pakkotestausta koskevat esitykset eduskuntaan? Oliko tässä joitain muita kokonaisuuksia? – Kiitoksia.

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan varapuheenjohtaja, kansanedustaja Mia Laiho

Voisin tästä raja-asiasta kommentoida: Tällä nimenomaan halutaan nyt kiirehtiä niitä rajalla olevia säädöksiä siitä, että voidaan edellyttää negatiivista todistusta tai pakollista testiä – millä tavalla se sitten tehdäänkään – mutta että saadaan vauhtia myöskin sen esityksen eteenpäinviemiseen.

Ulkotilojen osalta Markuksella on tuossa sitä itse tekstiä, niin hän voi varmaan näitten osalta sitten tarkentaa.

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Markus Lohi

Tämä koostuu tavallaan kolmesta osasta. Ensimmäinen on se, että me perusteluissa toteamme selkeäsanaisesti, että hiihto- ja laskettelukeskuksia tämä pykälä ei koske ollenkaan, mutta sitten kun täällä pykälässä todetaan, että seuraavia tiloja voidaan lähteä sulkemaan, niin täällä sanotaan, että ne tilat voivat olla seuraavia: joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät – ja sitten me lisäsimme ”sisätilat” – sekä kuntosalit ja muut vastaavat sisäliikuntatilat. Ja kolmas kohta on sitten nimenomaan tämä, kun täällä todetaan 4. kohdassa, että huvi- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhojen sisätilat. Eli tämä sulkemismahdollisuus koskee eläintarhojen sisätiloja, eli sieltä on poistettu eläintarhojen ulkotilojen sulkemismahdollisuus ja lisäksi lähtökohtaisesti myös erilaiset joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan liittyvät ulkotilat. Näiltä osin olemme halunneet rajata tätä sulkemismahdollisuutta.

Tiedottaja Barbro Söderlund, eduskuntatiedotus

Vesa Kallionpää, ole hyvä.

Toimittaja Vesa Kallionpää, MTV Uutiset

Kuuluuko nyt? – Kun tässä nyt oikeus tietyillä edellytyksillä annetaan sekä aluehallintovirastoille että kunnille, niin mites tämä työnjako menee: missä kohtaa kunta päättää ja missä kohtaa aluehallintovirasto, ja voiko tulla ristiriitoja?

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Markus Lohi

Tämäkin kysymys oli meillä asiantuntijakuulemisessa esillä. Lähtökohtaisesti molemmilla on oikeus tehdä näitä päätöksiä, kun lain edellytykset täyttyvät. Mutta sitten se työnjako on niin, että jos aluehallintovirasto tekee tietyt määräykset, niin kunta ei voi omalla alueellaan lähteä niitä lieventämään, mutta voi lähteä taas omalla kunnan alueella tiukentamaan, jos epidemiatilanne ja lain edellytykset ja välttämättömyys edellyttävät.

Tiedottaja Barbro Söderlund, eduskuntatiedotus

Seuraavaksi Elina Kervinen, ole hyvä.

Toimittaja Elina Kervinen, Helsingin Sanomat

Anteeksi! Minulla oli vain jäänyt käsi ylös. Ei ollut enempää kysyttävää.

Tiedottaja Barbro Söderlund, eduskuntatiedotus

Okei. – Entä Maria Stenroos?

Toimittaja Maria Stenroos, Yleisradio

Minä sitten vielä palaan yksityiskohtaan: muistelenko oikein, että aikaisemmin esimerkiksi näistä hiihtohissikabiineista ajateltiin, että ne voisivat olla tämmöisiä tartuntavaarallisia paikkoja, yksityiskohtana, mutta onko nyt niin, että tämä ei koske siis lainkaan hiihtokeskuksia? Ja sitten toinen kysymys vielä näistä yksityisten tilojen sulkemisesta. Tuossa Laiho kuvailikin jonkin verran sitä, että tämä on viimesijainen keino. Haluaisin kuulla vielä, miten näette, kuinka laajasti tätä tullaan ylipäättään käyttämään ja miten sitten ovat nuo korvaukset. Tässä ei ole vielä sitä täsmällistä keinoa, mutta minkälaisia ne korvaukset käytännössä olisivat, jos nyt vaikka tanssisali pantaisiin kiinni?

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen puheenjohtaja, kansanedustaja Markus Lohi

Jos ekana kommentoin hiihtokeskusten kabiinihissejä, gondolihissejä ja vastaavia, haluan todeta alkuun, että jo viime keväänä, kun tämä pandemia iski päälle, hiihtokeskuksethan oma-aloitteisesti tekivät itse päätöksen ja sulkiivat toimintansa. Tässä mietinnössä esitetään, että näistä kolmeportaisista, epidemiatilanteen mukaan kiristyvistä keinoista ainoastaan se viimeinen keino eli hiihtokeskusten sulkeminen jää pois valikoimasta. Sen sijaan viranomaisillahan on edelleen ne kaksi muuta lievempää keinoa, joihin kuuluvat hygieniakäytänteiden vaatiminen, tilojen ja pintojen puhdistaminen ja muun muassa riittävien etäisyyksien ylläpitoon liittyvät toimet. Nämähän saattavat tulla hiihtokeskuksessakin kysymykseen, vaikkapa jonoissa riittävien etäisyyksien pitäminen ja hiihtokeskuksen määräykset siitä, että yhteen gondolihissiin saa mennä vain saman seurueen jäseniä ja niin edelleen. Myös seuraavaksi vakavia toimenpiteitä voidaan vaatia sitten, jos tilanne edellyttää: kunta ja aluehallintovirasto voivat tehdä päätöksiä, joissa edellytetään elinkeinonharjoittajia ja muita toimijoita ryhtymään toimenpiteisiin, joilla estetään lähikontaktit asiakastiloissa ja muissa toimintaan osallistuvilla avoimissa tiloissa. Tämä voi koskettaa myös hiihtokeskuksia, eli siellä voi olla lipunmyyntipisteitä, sisätiloja ja muita, joissa voidaan edellyttää poikkeavia toimenpiteitä. Kysymys on vain siitä, että hiihtokeskuksia ei voida sulkea. Siellä kuitenkin se pääasiallinen tarkoitus on lasketella ja harjoittaa talviurheilulajeja, ja ulkona ne turvaetäisyydet näitä lajeja harjoiteltaessa ovat lähtökohtaisesti aina riittävän turvallisia. – Oliko tässä toinen kysymys sitten, joka taisi unohtua minulta?

Toimittaja Maria Stenroos, Yleisradio

Joo, minä kysyin vielä tästä yksityisten tilojen, esimerkiksi kuntosalin tai tanssisalin, sulkemisesta, minkälaisia korvauksia te odotatte, että hallitus näille yrittäjille sitten antaisi, jos tämmöisiin sulkemisiin mentäisiin. Ja kaksi viikkoa siis ikään kuin omaan laskuun kiinni.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Markus Lohi

Kyllä hallitus tietenkin harkitsee, minkä sisältöisen esityksen se tulee tästä tekemään, mutta valiokunta haluaa mietinnössään jättää sen avoimeksi yksityiskohdiltaan. Lausumaesitys oli siis sellainen, että jos joudutaan sulkemaan pitemmäksi aikaa kuin kaksi viikkoa, niin silloin pitäisi olla korvausmekanismi, ja puhutaan kohtuullisista kompensaatioista niille menetyksille. Käytännössä näkisin, että se voisi tapahtua joko niin, että seuraavan kustannustukipaketin yhteydessä huomioidaan tämä, tai sitten laaditaan ihan erillinen tuki niille yrityksille, mutta kun tiedämme lainsäädäntöprosessit ja niitten kuitenkin, voi sanoa, muodollisetkin vaatimukset ja vaativuuden, niin voisi ajatella, että pelkästään tätä varten ei ehkä erillistä tukimekanismia rakenneta. Mutta tämä jää viime kädessä hallituksen harkintaan, mikä se on sisällöltään, tasoltaan ja miten se on rakennettu mekanismeiltaan. Tärkeää on kuitenkin se, että siellä on tämäntyyppinen lausuma, joka huomioi sen, että kun lähdetään näin järeitä toimia tekemään, sulkemaan, niin ei jätetä yrittäjiä yksin.

Tiedottaja Barbro Söderlund, eduskuntatiedotus

Oliko vielä joitain kysymyksiä? Onko puheenjohtajalla vielä joitain kommentteja? – Ei. – No, jos ei enää ole kysymyksiä... – Ai, anteeksi!

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja Markus Lohi

Haluan vain kiittää kaikkia tästä tilaisuudesta. Tarvittaessa voitte sekä varapuheenjohtajaan että allekirjoittaneeseen olla yhteydessä, ja annamme myös lisätietoja. – Kiitoksia.

Tiedottaja Barbro Söderlund, eduskuntatiedotus

Jos ei ole muita kysymyksiä enää, niin kiitämme kaikkia osallistujia ja lopetamme tähän.